

GRASLAND, MEER DAN ALLEEN GRAS

✉ 📍 : Antoon Vanderstraeten

Goed grasland is meer dan alleen gras. De afgelopen jaren werd alsmat duidelijk dat de aanwezigheid van kruiden in grasland een positieve impact heeft op zowel de groei van het grasland als naar de eiwitgehalten van het geoogste gras. Zeker (rode) klaver speelt hier een grote rol in.

Klaver kan, als vlinderbloemige, stikstof uit de lucht binden en omzetten in stikstofverbindingen in de grond. De plant leeft in symbiose met Rhizobium-bacteriën die voorkomen in knolletjes op de wortels en daar de stikstofomzetting doen. De planten die samen met de klaver groeien, profiteren mee van deze stikstofomzetting- en fixatie. Dit wil zeggen dat percelen waar een gras-klavermengsel groeit minder of zelfs geen nood hebben aan kunstmest. Naast de besparing op kunstmest heeft klaver ook een positieve invloed in het rantsoen. Uit proeven van het Louis Bolk-Instituut blijkt dat hoewel het VEM-gehalte iets lager is bij een grasklavermengsel, het eindresultaat positief is omdat er tot 2 ton per hectare droge stof meer geoogst wordt. Ook voor volgteelten is de stikstoffixatie van belang. Op langere termijn worden de voordelen van gras-klaver groter. Bodemstructuur en -leven verbeteren: klaver is de beste methode om meer wormen in de bodem te krijgen. Ook de bodemvruchtbaarheid stijgt, waardoor gras-klaver zeer geschikt is voor een wisselteelt met snijmaïs. Uit proeven blijkt dat na 3 jaar gras-klaver, maïs geen stikstofbemesting nodig heeft door de reststikstof in de bodem.

Teelttechniek

Het inzaaien en maaïen van gras-klavermengsels vraagt een licht andere aanpak dan bijvoorbeeld een mengsel van enkel gras. Gras-klaver gedijt het beste op een kalkrijke en stikstofarme grond. De pH-waarde van de grond moet minimaal 5,2 zijn, ideaal is 5,5. Wanneer bekalking nodig is, gebeurt deze het liefst bij de voorgaande teelt, zodat die nog kan profiteren van de hogere mineralisatie.

Zaaien kan in het voorjaar wanneer het weer het toelaat, bij een voldoende droge bodem en warmere temperaturen. In het najaar is de uiterste zaaiperiode half tot eind september. Inzaaien na graan, zeer vroege maïs of vroege aardappelen is ideaal. Door het verschil in zaad is ontmenging in de zaadtank mogelijk. Dit kan voorkomen worden door de zaadtank niet te vol te doen, bijvoorbeeld voldoende voor 1 hectare. De zaadverhouding bedraagt ongeveer 30% klavermengsel (waarvan 70% rode klaver en 30% witte klaver) en 70% gras.

Een klavermengsel mag niet te diep gezaaid worden, beperk de zaaidiepte tot 1 à 2 centimeter. Wanneer u een zaaimachine heeft met de mogelijkheid van het zaaien van twee zaadsoorten is het beter gras en klaver gescheiden te houden en de zaai-kouters apart in te stellen per zaadsoort.

In het eerste jaar moet klaver de ruimte krijgen om zich te vestigen. Daarom mag het eerste jaar zeker niet teveel N-bemesting gebeuren. Wanneer 35m³ mengmest uitgereden wordt over het mengsel, is kunstmest niet nodig.

Omwille van de voedzame blaadjes aan klaver is maaïen en kneuzen aangeraden. Wanneer de maaier geen kneuzer heeft, moet er geschud worden met belangrijk bladverlies tot gevolg. Schudden moet zo veel mogelijk vermeden worden. Inkuilen gebeurt best niet te droog (<45% DS), het goed aanrijden van de kuil is van belang omwille van de holle stengels van klaver.

Doorzaaien

Klaver kan perfect geïntroduceerd worden in een bestaand grasland. Wanneer klaver in de grasmata gebracht wordt door middel van doorzaaien is het van belang

Jan Willem Strampel,
directeur Buma Handel

“De afgelopen jaren zagen wij een zeer sterke stijging in onze afzet van klaver en dan vooral van de rode klaver. De positieve effecten van klaver komen niet alleen duidelijk naar voren in de uitslagen van de proefvelden, maar de melkveehouders zien de effecten ook duidelijk in de praktijkomstandigheden”, vertelt Jan Willem Strampel. “Enerzijds de hogere opbrengsten, anderzijds de verlaging van kosten voor bijvoorbeeld kunstmest, maken klaver een interessante aanvulling in een zaadmengsel voor maaïweides. Maar ik merk ook belangstelling voor andere kruiden. Met de steeds strengere bemestingsnormen en het terug dringen van het antibiotica-gebruik in de landbouw ben ik er van overtuigd dat diversiteit door middel van kruiden ons nog veel kan brengen.”

dat het gras eerst kort genoeg gemaaid is. Doorzaaien kan met specifieke doorzaaimachines, maar ook met grasmataverzorgingsmachines uitgerust met een pneumatische zaadverspreider gevolgd door een prisma-wals die het zaad in de bodem drukt.

Na het doorzaaien is het van belang in het begin niet te zwaar te bemesten. ■

Voedsel voor bijen en hommels

De achteruitgang van bijenpopulaties is u de afgelopen jaren waarschijnlijk niet ontgaan. Van midden juni tot augustus is er vaak te weinig voedsel voor deze nuttige insecten. Klaver bloeit in deze periode wel, zelfs wanneer er geregeld gemaaid wordt. De bijen en hommels en uiteindelijk wij ook hebben dus baat bij de diversificatie van graslanden. De introductie van klaver en eventueel andere kruiden verhoogt de biodiversiteit van het grasland wat u als boer of loonwerker uiteindelijk ten goede komt, zowel op gebied van opbrengsten als op gebied van imago.